

its components level are highlighted. Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence test (MSCEIT) and D. Ljusin questionnaire «Emotional Intelligence» are used. The results indicate that participants feel lack of ability to identify emotions (both their own and of other people) and to use the knowledge about emotions to increase their personal effectiveness.

A data correlation analysis result is presented. The convergent validity of the used measurements is proved by the Toronto Alexithymia Scale. The assumption that both achievement tests and questionnaires for emotional intelligence level determination measure the same construct is proved. The advisability of measuring emotional intelligence using different methodological approaches is substantiated.

Key words: alexithymia, diagnostics, emotional intelligence, convergent validity, correlation analysis, emotional intelligence model, questionnaires, achievement tests.

Recieved August 18, 2014

Revised September 20, 2014

Accepted October 22, 2014

УДК 159:81»253-057.875

О.С. Кочубей

kochubei_vlad@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Kochubei O.S. The structure of forming and developing of the translation competence of the philologist students / O.S. Kochubei // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostyuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / edited by S.D.Maksymenko, L.A.Onufriieva. – Issue 26. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2014. – P. 295-307.

О.С.Кочубей. Особливості становлення перекладацької компетентності майбутніх філологів. У статті виокремлено структурні компоненти перекладацької компетентності студентів-філологів. Особливу увагу приділено психологічному аналізу структурних компонентів, що є важливою передумовою навчання майбутніх фахівців. Стаття містить виклад основних напрямків у психологічній структурі перекладацької компетентності фахівця. Розглядається структура «перекладацької компетентності» з точки зору різних психологічних підходів. У статті проаналізовано складові перекладацької компетентності та її

місце серед інших компетентностей. Проводиться аналіз поняття із урахуванням думок вітчизняних та зарубіжних науковців. Подано низку вимог, яким повинен відповідати компетентний фахівець з перекладу. Представлено загальні принципи організації навчання перекладу, формування перекладацької компетенції у фахівців з іноземної мови. Розкрито проблематику вітчизняних і зарубіжних психолого-педагогічних досліджень у сфері компетентної професійної підготовки фахівців. Представлено загальну характеристику структурних компонентів перекладацької компетентності студентів-філологів, визначено основні характеристики, в яких відображаються вимоги до сучасного спеціаліста. У статті досліджено психологічні особливості, які інакше визначають перекладацьку компетентність студента-філолога. Зроблено висновок про недостатню розробленість психологічних компонентів структури перекладацької компетентності студента-філолога, доцільність у подальших дослідженнях та більш глибоке виокремлення структурних компонентів перекладацької компетентності майбутнього фахівця.

Виклад матеріалу подано в руслі моделі, що тлумачить переклад як засіб міжмовної комунікації, специфіка якого визначає сукупність знань і умінь, які студент-філолог отримує в процесі навчання.

Ключові слова: переклад, перекладознавство, мовна особистість, комунікативна діяльність, компетентність, картина світу, засоби спілкування, смислове сприйняття, професійна діяльність.

О.С.Кочубей. Особенности становления переводческой компетентности будущих филологов. В статье выделены структурные компоненты переводческой компетентности студента-филолога. Особое внимание уделено психологическому анализу структурных компонентов, что является важной предпосылкой для обучения будущих специалистов. Статья содержит изложение основных направлений в психологической структуре переводческой компетентности студента-филолога. Рассмотрена структура «переводческой компетентности» с точки зрения различных психологических подходов. В статье выделены составляющие переводческой компетентности, указано место переводческой компетентности относительно других компетенций. Проводится анализ понятия с учётом мнений различных отечественных и зарубежных учёных. Подано ряд требований, которым должен отвечать компетентный специалист по переводу. Представлены общие принципы организации обучения переводу, формирования переводческой компетенции у студентов-филологов. Раскрыто проблематику отечественных и зарубежных психолого-педагогических исследований в области компетентной профессиональной подготовки студентов-филологов. Представлена общая характеристика структурных компонентов переводческой компетентности специалиста, определены основные характеристики, в которых отображаются требования к современному студенту-филологу. В статье исследованы психологические особенности, которые иначе определяют переводческую компетентность специалиста. Сделан вывод о недостаточной разработанности

психологических компонентов структуры переводческой компетентности студентов-филологов и целесообразность в проведении дальнейших исследований и более глубинное выделение структурных компонентов переводческой компетентности.

Изложение материала представлено в русле модели, которая трактует перевод как средство межъязыковой коммуникации, специфика которого определяет совокупность знаний и умений, которые специалист получает в процессе обучения.

Ключевые слова: перевод, переводоведение, языковая личность, коммуникативная деятельность, компетентность, картина мира, средства общения, смысловое восприятие, профессиональная деятельность.

Постановка проблеми. У період оновлення всіх аспектів життєдіяльності суспільства й реалізації Державної національної програми «Освіта: Україна XXI століття» об'єктивний рівень професійної підготовки майбутнього фахівця визначається сформованістю його перекладацької компетентності. Завдання поліпшення якості підготовки фахівців у галузі перекладу вимагає систематичного вдосконалення навчального процесу, активізації навчальної та самостійної творчої роботи учнів, залучення їх до дослідницької роботи.

Ось чому, враховуючи інтенсифікацію процесу навчання іноземним мовам, все глибше відчувається потреба в компетентних фахівцях перекладу.

Успіх професійної діяльності перекладача залежить не тільки від його знань, ерудиції, начитаності в галузі тематики перекладу, але й від розуміння загальнокомунікативних особливостей мови і завдань перекладу. Широковідомий той факт, що досвідчені перекладачі легше й швидше знаходять потрібні еквіваленти, заміни або словникові відповідності, ніж недосвідчені, завдяки придбаному ними досвіду в процесі перекладацької практики та їх умінню орієнтуватися в питаннях психології комунікації в цілому.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури свідчить про те, що сьогодні склалися передумови, що дозволяють здійснити теоретичне осмислення зазначеної проблеми: у закордонній та вітчизняній науці сформувалися підходи до визначення перекладацької компетентності студентів-філологів (Н.М.Гавриленко [3], І.О.Зимня [4], А.П.Чужакін [11], Д.Хаймс [13]); накопичений досвід у дослідженні окремих особистісних характеристик і психологічних факторів, що вивчають ступінь сформованості перекладацької компетентності студента (А.С.Белкін [1], Н.В.Воловик [2], І.В.Макаровська [6],

А.К.Маркова [7]); розкриті проблеми зв'язку перекладацької компетентності з характеристиками особистості, що є результатом саморозвитку людини (Я.В.Левковська [5], Л.М.Мітіна [8], В.В.Сафонова [10]). Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє зробити висновок, що психологічний компонент є важливою складовою професійної компетентності. Важливість вивчення принципів розвитку перекладацької компетентності студентів-філологів визначається теоретичною і практичною неопрацьованістю цього аспекту проблеми у психології.

Актуальність. У психологічній науці не існує однозначної думки щодо принципів розвитку перекладацької компетентності фахівця, яка істотно ускладнює розв'язання завдань, пов'язаних із визначенням психолого-педагогічних умов формування перекладацької компетентності студентів-філологів. Відповідно, залишаються нерозкритими психолого-педагогічні аспекти змісту та форм відповідної навчальної діяльності, які істотно впливають на ефективність виконання майбутнім перекладачем його професійної діяльності. Тому особливої актуальності набуває проблема визначення принципів розвитку перекладацької компетентності студента-філолога, що передбачає науково обґрунтований аналіз його змісту та структури, вивчення форм і методів теоретичної та практичної діяльності майбутнього фахівця, психологічний аналіз навчальної діяльності, у процесі якої відбувається становлення професійної компетентності студентів-філологів.

Метою нашої статті є дослідити принципи становлення перекладацької компетентності майбутніх філологів, охарактеризувати компоненти перекладацької діяльності, а також описати процеси сприймання та розуміння текстової інформації, які є досить важливими для оптимізації перекладацької діяльності студентів-філологів. Використання поняття «перекладацька компетентність» вимагає оперування, в свою чергу, такими поняттями, як «відчуття мови», «інтуїція», «перекладацька винахідливість». Ці поняття часто використовуються в роботах літературознавців, що розвивають вчення про художній переклад, в працях психологів та лінгвістів тощо, і мають важливе значення для тлумачення сутності перекладу та перекладацької діяльності.

Виклад основного матеріалу. Спираючись на аналіз наукової літератури, ми вважаємо, що переклад – це складний вид людської діяльності. Проте, зазвичай говорять про переклад з однієї мови на іншу, але в дійсності в процесі перекладу відбувається не просто заміна однієї мови іншою. В перекладі зіштовхуються різні культури, різні особистості, склад мислення, різні

літератури, епохи, різні рівні розвитку, традиції та настановлення. Тому, як показав аналіз сучасних досліджень, переклад вивчають етнографи, психологи, культурологи, літературознавці і, відповідно, об'єктом дослідження стають різні аспекти перекладацької діяльності: культурологічні, когнітивні й т. ін.

Перекладацька діяльність є особливим видом міжкультурного комунікативного акту, хоча неабияке місце в цій діяльності займають технічні прийоми перекладу, зрозумілі з урахуванням співвідношення між елементами текстів мовою оригіналу і мовою перекладу.

Аналізуючи перекладацьку компетентність, зокрема принципи її становлення, ми не будемо обмежуватися тлумаченням перекладу як мовної чи мовленнєвої діяльності, а визначатимемо переклад як складну цілісну динамічну систему, яка представляє вторинну (репродукуючу) духовно-практичну діяльність, що створюється на матеріалі іноземних мов шляхом їх нормативно-ціннісного співвідношення, тобто діяльність мовно-текстову, сутність якої полягає у виявленні і розумінні смислових механізмів соціальної взаємодії людей з метою досягнення певної професійної мети.

Тому ми вважаємо, перекладацька діяльність є аксіологічним процесом, адже у переклад висловлювання спеціаліст вкладає свій власний, особистісно значущий смисл, який набуває соціокультурного значення та сенсу не лише для самого перекладача, а й для всіх учасників перекладацького процесу.

Ось чому компетентний перекладач повинен сприймати не слова, а думку висловлювання, і будувати свою мову за допомогою отриманої значеннєвої програми, спираючись на специфічні професійні особливості своєї пам'яті, на знання предмета повідомлення й особливостей знайомства з ситуацією спілкування. Він ніби тлумачить зміст тексту мовою оригінала, прагнучи максимальною мірою донести його до аудиторії, і вдається до роз'яснення, якщо потрібно, тих місць в тексті, які пов'язані зі специфікою національної мовної і поведінкової культури тексту. Мовну картину світу автора тексту слід враховувати також, здійснюючи письмовий переклад художнього твору.

Отже, перекладач – це, перш за все, людина з високорозвиненим інтелектом, яка володіє мовною та культурною компетенціями, а також має набуті специфічні і професійні компетенції, та розуміє, зіставляє та інтерпретує інші лінгвокультури в процесі міжкультурної комунікації. Отже, йдеться про полікультурну мовну особистість.

Професійний переклад або вид міжмовного смислового перетворення, на думку Є.Р.Поршневої вимагає спеціальної підготовки не тільки як особливий вид мовно-мисленнєвої діяльності, але і як складний, різносторонній і поліфункціональний вид міжкультурної комунікації, спрямований на виявлення смислового змісту письмових чи усних текстів, створюваних в одній культурі, а також і адаптацію їх змісту до сприйняття представниками іншої культури [9].

Професійна перекладацька діяльність спрямована на створення певного текстового продукту в усній чи письмовій формі, за адекватність інформації якого перекладач несе повну відповідальність.

У своїй діяльності перекладач взаємодіє з представниками двох мов і культур в загальній для них сфері діяльності, виконуючи роль міжкультурного посередника, транслятора думок інших і форми їх вираження, тим самим він ускладнює акт комунікації, беручи на себе функції отримувача-споживача, інтерпретатора-перетворювача, адаптора концептосфери «чужої» культури для «своїх» споживачів і виробника.

В процесі міжкультурної комунікації перекладач не обмежується ролями споживача, посередника та виробника. Його діяльність ускладнюється іншими функціями. Виокремлюючи принципи становлення перекладацької компетентності студентів-філологів, слід враховувати запропонований Є.Р.Поршневою наступний ролевий репертуар:

- роль «практичного психолога» – перекладач коригує свою мовну поведінку, враховуючи міжособистісні відносини, психологічний стан і психологічні реакції учасників міжкультурного спілкування;
- роль «організатора» – перекладач організує умови для своєї роботи, пристосовується до умов і виду перекладу;
- роль «дослідника» – перекладач збирає інформацію з тематики перекладу і проводить попередні термінологічні дослідження (опитування фахівців, підбір і вивчення необхідної літератури, співставлення термінологічних систем);
- роль «адаптора» – перекладач адаптує текст повідомлення (або художнього твору) для розуміння його представником іншої культури;
- роль «коректора» – перекладач проводить коректорську правку свого тексту, відстежуючи реакцію слухачів;
- роль «редактора» – перекладач письмово редагує свій текст, готуючи його до публікації [9, с. 253-254].

Серед якостей, необхідних перекладачеві, який працює часто в стресовій ситуації різного ступеня інтенсивності, виокремлюються такі:

- високі перцептивні і мнемонічні здібності;
- жвавість розуму;
- стресостійкість;
- стійкість до інтенсивних розумових напружень;
- швидкість мовномисленневих реакцій;
- швидкість пошуку та прийняття перекладацьких рішень;
- ґрунтовність знань;
- підвищена автоматизованість і міцність умінь і навичок;
- високий рівень узагальнень;
- зосередженість, стійкість уваги;
- швидкість перемикання уваги;
- мала стомлюваність;
- здатність швидко знаходити нові варіанти розв'язання проблем;
- готовність до екстрених дій;
- здатність утримувати безліч відомостей, оперувати ними;
- високорозвинена здатність самоконтролю і самоврядування, підвищене почуття відповідальності [9, с. 247].

Тому, складність підбору принципів становлення перекладацької компетентності зумовлюється поліфункціональністю перекладацької професії та високими вимогами, що висувуються до особистості перекладача, який виконує свої професійні обов'язки в умовах міжкультурної комунікації.

Отже, ми виходимо з того, що перекладацька компетентність є основною складовою професійної компетентності фахівця. Професійна компетентність є більш широким поняттям, адже, за визначенням І.Й.Халимон, вміщує ціннісно-мотиваційний, когнітивно-операційний, особистісний та рефлексивний компоненти [12]. Отже, професійна компетентність вміщує різні за структурою та характером складові, одні з яких, наприклад, «креативність», «ініціативність», «толерантність» є особистісними якостями фахівця, інші ж, зокрема, «бажання працювати вчителем іноземної мови», «прагнення досконало оволодіти професією вчителя іноземної мови» та ін., відносяться до характеристик мотивації діяльності студента-філолога.

На нашу думку, перекладацька компетентність складається із певних компонентів, які, в свою чергу, вміщуватимуть ті чи інші види компетенцій. Перекладацька компетентність включає

такі компоненти: когнітивний, соціально-психологічний та аксіологічний.

Когнітивний компонент перекладацької компетентності передбачає забезпечення фахівцем опосередкованої двомовної комунікації, за допомогою перетворення тексту (письмового або усного) на одній мові в текст на іншій мові при збереженні незмінним плану змісту, наскільки це дозволяє тотожність або подібність системи значення і при забезпеченні продуктивних умов комунікації. Когнітивний компонент перекладацької компетентності фахівця ми розглядатимемо як єдність деяких його складників: мовної (або лінгвістичної) компетенції – суми знань про мову і володіння всіма його підсистемами; мовленнєвої (або комунікативної) компетенції – практичного володіння мовою, уміння вільно висловлювати свої думки; лінгвокраїнознавчої компетенції – знання культурних особливостей іншої країни, встановлення в ній норм мовної поведінки, традицій та ін.; інтерпретативної компетенції – здійснення філологами мовної, метамовної, соціокультурної, соціологічної, соціоетичної та глибокої смислової інтерпретації вихідного тексту.

Мовна компетенція свідчить про необхідність оволодіння філологами лінгвістичними знаннями як з мови джерела, так і з мови перекладу, оволодіння спеціальними знаннями безпосередньо в тій галузі, з якої перекладається текст, достатньої культурологічної підготовки, а також здатності до міжкультурної та міжмовної комунікації. Крім цього, на нашу думку, важливо вміти використовувати стратегічні і тактичні навички для виконання професійного перекладу.

Отже, компетентний перекладач з високим рівнем розвитку когнітивного компонента перекладацької компетентності повинен відповідати таким принципам перекладацької компетентності, як: оволодіння глибокими знаннями у вихідній мові та мові перекладу (бути здатним до породження адекватних усних і письмових мовних творів), здатність до накопичення нового мовного матеріалу, уміння пам'ятати як про особливості структури мови, так і культурних відмінностей в процесі перекладу, уміння використовувати словники та інші інструменти, що допомагають здійснювати перекладацьку діяльність.

Наступним компонентом перекладацької компетентності є, на нашу думку, соціально-психологічний. Такий компонент вміщує такі елементи: соціально-особистісний (вміння орієнтуватися та визначатися в системі загальнолюдських цінностей, здатність до саморозвитку та самовдосконалення в перекла-

дацькій діяльності, оволодіння навичками соціокультурної та міжкультурної комунікації та ін.); загальнонауковий (вміння використовувати у перекладацькій діяльності теоретико-методологічний науковий та вузькокатегоріальний філософський аспект; оволодіння методами аналізу проблемних ситуацій в сфері перекладацької діяльності; вміння доцільно до конкретної ситуації використовувати теоретичні положення фундаментальних дисциплін для розв'язання практичних професійних задач та ін.); міжкультурний елемент як наявність у філолога емпатійності, толерантності, рефлексії, а також вміння генерувати нову модель міжкультурної взаємодії; інформаційний як знання комп'ютера, вміння працювати з електронною поштою, використовувати електронні ресурси з метою оптимізації процесу перекладацької діяльності.

Наступним, третім, компонентом у структурі перекладацької компетентності філолога є аксіологічний, який, на нашу думку, складається із трьох підструктурних компонентів: творчої, прогностичної та ціннісної компетенції. Творча компетенція пов'язана, передусім, з художнім перекладом, адже переклад літературного твору – завжди авторський, його якість великою мірою залежить від таланту фахівця, при цьому перекладацька концепція тексту часто вступатиме в діалогічні відносини з концепцією оригіналу. Творча компетенція перекладача достатньо яскраво виявляється в мові та стилі створеного філологом перекладу. Прогностична компетенція передбачає прогнозування фахівцем змісту, який він почує (прочитає) в подальшому. Йдеться про прогнозування мовних особливостей текстів, які слід перекласти, що великою мірою відобразатимуть вплив перекладацької традиції й результати мовного та культурного контактів, що відбуватимуться на рівні національної і, головне – індивідуальної свідомості, структура якої має соціокультурний характер, а сама по собі свідомість опосередковується знаковими, в тому числі вербальними структурами.

І, нарешті, ціннісна компетенція відповідає за здійснення повноцінної міжмовної естетичної комунікації шляхом інтерпретації вихідного тексту, реалізованої в новому, створеному перекладачем тексті іншою мовою.

Отже, перекладацька компетентність філолога складається з когнітивного, соціопсихологічного та аксіологічного компонентів, які, в свою чергу, вміщують певні компетенції, зокрема, компетенція, яка тісно пов'язана з інтелектом особистості, адже саме по собі поняття «компетентність» має на увазі оволодіння

фахівцем будь-якої галузі професійної діяльності певними знаннями, вміннями та навичками.

Висновки. Перекладацька компетентність являє собою цілісну систему, яка передбачає наявність декількох підсистем, кожна з яких складається з підсистем більш низького рівня. Підсистемами перекладацької компетентності, які можуть також характеризуватися як його сторони, є: когнітивна, соціо-психологічна та аксіологічна. Щоб сформулювати чітку структуру перекладацької компетентності студентів-філологів, необхідно враховувати всі її аспекти. Засобом, що формує творчі перекладацькі знання, вміння та навички, може поставати переклад, зокрема перекладацька компетентність є основною складовою професійної компетентності фахівця. Проте, ми бачимо, що в науковій літературі не існує єдиної думки стосовно структури перекладацької компетентності. Хоча всі автори розуміють під цим поняттям цілісний феномен, який складається з певних компонентів, що так чи інакше відображають знання, вміння та навички перекладача, які дозволяють йому успішно здійснювати професійну діяльність.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть спрямовані на більш глибоке виокремлення структурних компонентів перекладацької компетентності студентів-філологів, пошук ефективних шляхів їхньої класифікації та розробки відповідних програм, спрямованих на підвищення перекладацької компетентності майбутніх фахівців, адже перекладацька компетентність є інтегративною характеристикою фахівця, що вміщує певні взаємопов'язані компоненти, які є важливими у структурі перекладацької компетентності студентів-філологів.

Список використаних джерел

1. Белкин А.С. Компетентность. Профессионализм. Мастерство / А.С.Белкин. – Челябинск: ОАО «Юж.-Урал. кн. изд-во», 2004. – 176 с.
2. Воловик Н.В. Формирование профессионально-педагогического интереса у будущих офицеров в системе гражданского вузовского образования: автореф. дисс. на соискание науч. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.08. «Теория и методика профессионального образования» / Н. В. Воловик. – Чебоксары, 2004. – 24 с.
3. Гавриленко Н.Н. Формирование профессиональной компетенции переводчика (неязыковой вуз) / Н.Н.Гавриленко //

- Проблемы теории и практики в инженерных исследованиях. Сб. научн. тр. – М.: Ассоциация строительных вузов, 2000. – С.173-175.
4. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И.А.Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – №5. – С. 34-42.
 5. Левковская Я.В. К вопросу о формировании профессиональной компетентности устного переводчика / Я.В. Левковская // Актуальные проблемы лингвистики и межкультурной коммуникации: Межвуз. сб. науч. тр. / под ред. Т.В.Емец, Е.В.Дозорова, В.П.Казикиной. – Магнитогорск: МаГУ. – 2003. – № 1. – С. 81-86.
 6. Макаровская И.В. Коммуникативная компетентность и представления учителя о себе: автореф. дисс. на соискание науч. ступеня докт. псих. наук: спец. 19.00.07 «Педагогическая и возрастная психология» / И.В.Макаровская. – СПб., 2003. – 195 с.
 7. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М.: МГФ «Знание», 1996. – 308 с.
 8. Митина Л.М. Личность и профессия : психологическая поддержка и сопровождение : учеб. пособие / Л. М.Митина [и др.]; под ред. Л. М. Митиной. – М.: Издат. центр «Академия», 2005. – 336 с.
 9. Поршнева Е.Р. Проблемы формирования профессиональной языковой личности переводчика / Е.Р. Поршнева, Н.Э.Тройская // Проблемы литературы, языка и перевода. – Н.Новгород.: НГЛУ, 2001. – С. 238-345.
 10. Сафонова В.В. Подготовка переводчика как «вторичной языковой личности» (аудитивный аспект) / И.И.Халеева, В.В.Сафонова // Тетради переводчика (Научно-теоретический сборник). – № 24. – М., 1999. – 237 с.
 11. Чужакин А.П. Мир перевода, или вечный поиск взаимопонимания / А.П.Чужакин, П.Р.Палажченко // «Валент». – М., 1999. – 106 с.
 12. Халимон І. Й. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя з другої спеціальності «іноземна мова»: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / І.Й. Халимон. – Ніжин, 2009. – 279 с.
 13. Hymes D. On Communicative Competence / D. Hymes // Sociolinguistics: Select Reading / Ed.J.P.Pride and J.Holmes. – Harmondsworth, 1972. – P. 95–147.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Belkin A.S. Kompetentnost'. Professionalizm. Masterstvo / A.S.Belkin. – Cheljabinsk: OAO «Juzh.-Ural. kn. izd-vo», 2004. – 176 s.
2. Volovik N.V. Formirovanie professional'no-pedagogicheskogo interesa u budushhih oficerov v sisteme grazhdanskogo vuzovskogo obrazovanija: avtoref. diss. na soiskanie nauch. stupenja kand. ped. nauk: spec. 13.00.08. «Teorija i metodika professional'nogo obrazovanija» / N. V. Volovik. – Cheboksary, 2004. – 24 s.
3. Gavrilenko N.N. Formirovanie professional'noj kompetencii perevodchika (nejazykovej vuz) / N.N.Gavrilenko // Problemy teorii i praktiki v inzhenernyh issledovanijah. Sb. nauchn. tr. – M.: Associacija stroitel'nyh vuzov, 2000. – S.173-175.
4. Zimnjaja I.A. Kljuचेvye kompetencii – novaja peredigma rezul'tata obrazovanija / I.A.Zimnjaja // Vysshee obrazovanie segodnja. – 2003. – №5. – S. 34-42.
5. Levkovskaja Ja.V. K voprosu o formirovanii professional'noj kompetentnosti ustnogo perevodchika / Ja.V. Levkovskaja // Aktual'nye problemy lingvistiki i mezhkul'turnoj komunikacii: Mezhvuz. sb. nauch. tr. / pod red. T.V.Emec, E.V.Dozorova, V.P.Kazikinoj. – Magnitogorsk: MaGU. – 2003. – № 1. – S. 81-86.
6. Makarovskaja I.V. Kommunikativnaja kompetentnost' i predstavlenija uchitelja o sebe: avtoref. diss. na soiskanie nauch. stupenja dokt. psih. nauk: spec. 19.00.07 «Pedagogicheskaja i vozrastnaja psihologija» / I.V.Makarovskaja. – SPb., 2003. – 195 s.
7. Markova A. K. Psihologija professionalizma / A. K. Markova. – M.: MGF «Znanie», 1996. – 308 s.
8. Mitina L.M. Lichnost' i professija : psihologicheskaja podderzhka i soprovozhdenie : ucheb. posobie / L. M.Mitina [i dr.]; pod red. L. M. Mitinoj. – M.: Izdat. centr «Akademija», 2005. – 336 s.
9. Porshneva E.R. Problemy formirovanija professional'noj jazykovej lichnosti perevodchika / E.R. Porshneva, N.Je. Trojskaja // Problemy literatury, jazyka i perevoda. – N.Novgorod.: NGLU, 2001. – S. 238-345
10. Safonova V.V. Podgotovka perevodchika kak «vtorichnoj jazykovej lichnosti» (auditivnyj aspekt) / I.I.Haleeva, V.V.Safonova // Tetradi perevodchika (Nauchno-teoreticheskij sbornik). – № 24. – M., 1999. – 237 s.
11. Chuzhakin A.P. Mir perevoda, ili vechnyj poisk vzaimoponimanija / A.P.Chuzhakin, P.R.Palazhchenko // «Valent» – M., 1999. – 106 s.

12. Khalymon I. Y. Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya z druhoyi spetsial'nosti «inozemna mova»: dys. kand. ped. nauk: 13.00.04 /I.Y. Khalymon. – Nizhyn, 2009. – 279 s.
13. Hymes D. On Kommunikative Competence / D. Hymes // Sociolinguistics: Select Reading /Ed.J.P.Pride and J.Holmes. – Harmondsworth, 1972. – P. 95–147.

O.S. Kochubei. The structure of forming and developing of the translation competence of the philologist students. The article considers the problem of distinguishing the structural components of the translation competence of the philologist students. Particular attention is paid to the psychological analysis of the structural components that is an important precondition in the process of training the future professionals. The article contains the summary of the main trends in the psychological structure of translation competence of the philologist students and examines the structure of «translation work» in terms of various psychological approaches. The article examines the components of translation competence and the place of translation competence among other competencies. The analysis of the concept is made with the consideration of the points of view of various native and foreign scholars. The number of requirements to be met by competent expert translation is recalculated. The general principles of translation learning, the formation of translation competence in a foreign language of the professionals are presented. Different problems of the native and foreign psychological and educational research in the field of training of competent professionals are solved. The general characteristics of the structural components of translation competence of the philologist students are presented in the article, the basic characteristics of the modern professional are shown in which the demands to the philologist students are displayed. This article envisages the psychological characteristics that define in a different way the translation competence of the philologist students. The conclusion about the insufficient investigation of the psychological components structure and the expediency of further research and deeper singling out of the structural components of translation competence is made.

The material is presented in the mainstream with the model that treats translation as a means of interlingual communication, the specificity of which defines a set of knowledge and skills that an expert receives in the process of training.

Key words: translation, the Theory of Translation, linguistic personality, communicative activity, competence, worldview, means of communication, semantic perception, professional activity.

Received August 21, 2014

Revised September 25, 2014

Accepted October 23, 2014